

Jeroboám.

I. Kir. 13 : 1–6.

Az előző részben el van mondva, hogyan állított Jeroboám oltárt Dánban és Bételben, hogy a nép ne járjon többet a jerusálemi templomba, nehogy Roboámhoz csatlakozzék. *Politikai célból* cselekedte ezt, hogy megtarthassa az országát. Ebben a céljában nem volt tekintettel arra sem, hogy az igaz Isten tiszteletét fenntartsa, sőt éppen arra igyekezett, hogy eltérítse Istentől a népet. „Nagy bűnnek lett okozója ez a dolog,“ jegyzi meg az írás, mint ahogy nagy bűn okozója mindaz, ami Isten országának ügyét világi tekintetek alá helyezi és eszközökké állítja. Jeroboám rettentő bűnt követett el az aranyborjúk felállítása által. Azt hitte, félretolhatja az útból Istent, helyettesítheti a nép Istenhez való vágyát idegen istenekkel, felhasználhatja a vallást politikai céljaira. *Isten ügyének az a története* a világon, hogy hol ezért, hol amazért az ürgyért az emberek szeretik félretolni azt és felhasználni önző céljaikra. Van eset rá, hogy gazdasági célok aranyborjút állítják Isten oltárára, máskor a nemzeti jelszó csillogásával akarják megvakítani az embereket, aztán egyéb ilyen ál-isteneknek hódolnak. S ha *magunkat megfigyeljük*, kitaláljuk, hogy ez a kísértés a saját lelkünkben is igen erős. Alárendelni azokat a célokat, melyeket szenteknek és igazaknak ismerünk fel máskor, a pillanatnyi kábúlat hatása alatt másoknak, alacsony, sokszor önző indokoknak, s avval áltatni magunkat, hogy Isten ügyét félre lehet tolni, elég annak csak másodsorban érvényesülni, ez a lelkipásztori élet bukásának kezdete. Hatalomvágy, gazdasági vagy általában hasznossági szempontok, dicsőségre való törekvés, ezek azok a bálványok, melyek a más ember lelkét uralják, s melyek megakadályozzák Isten diadalát a világban és szivekben.

De Isten nem tűri ezt és elküldi a maga prófétáját, hogy predikáljon az oltár ellen, melyen nem neki ég az áldozat tüze. Sőt jelt ad arról, hogy a nem neki épített oltár pusztulásra van szánva. Ez a jel az : meghasad az oltár és kiomlik a hamu, ami rajta van. Ez Isten ítélete a mi világunk számára, sőt a

mi életünk számára is, ha kell. Az oltár, mely idegen istenek tiszteletére van állítva, meghasad és belőle hamu omlik ki. Elpusztúl mindaz, aminek Istent kellene szolgálni és nem Őt szolgálja, ország, egyház, élet, egyformán. És pusztulása annál rettentőbb, mert e pusztulásban meglátszik annak egész üressége és nyomorúsága. Hamu omlik ki belőle. Nem égő tűz, nem füst, ami azt jelentené, hogy valami ég benne Istenért, hanem éghetetlen, meggyúlhatatlan hamu, mely nem képes többé lángra lobbanni. Ha Isten a *szívünkbe* nézne, mit látna ott? Hideg, éghetetlen holmit-e, a kiégett szívek, üres lelkek tartalmát, vagy lobogó tüzet ő érette? Hányan vannak köztünk ilyen hideg, üres szívvel. Ha látunk lelkipásztort ilyent, azt kérdezzük, hogyan égjen amaz a gyülekezet, ha a papja ilyen? Nem az ellenséges lelkek, nem a világiasság, a bűn ereje fenyegeti veszedelemmel, hanem a közönyösség, üresség, mely annak a jele, hogy elzártuk magunkat Istentől. — Ez az *egyház?* *Szívek*, melyek ilyenek, odaadták magukat a világnak. Üres életek kesernyésséggel, lemondással telve, akik előtt nincs semmi magas, semmi szent, mert odaadták magukat más szolgálatára nem Istenére. — Ezeknek el kell pusztulniok, s meg kell látnia a világnak, hogy ez az út nem az, ami Isten felé vezet.

Hírdetnünk kell a visszatérést Istenhez. Azért vagyunk itt, hogy predikáljuk minden titkolózás és áltatás nélkül Isten ítéletét ezek felett.

Ebben a munkában nem kell félnünk. Jeroboám *megpróbálja* ellenállni, de kinyujtott keze megmeredve áll meg. Mutat a meghasadt oltárra, mint bűnének bizonyítékára. Óh ez a kinyujtott és megszáradott kéz! A *világ* keze, mellyel feltámadt Isten emberei ellen, mely tétlenül és tehetetlenül mutat a világ ezer sebére és bűnére. Kezek, melyeknek dolgozni kellene, de imára sem kulcsolhatók össze, mert megmerevedtek és mozgáshatatlannak. Néha az *egyházunk* keze, gyülekezeteink karjai, melyekből kihalt az életető hit és üres tetszelgés, világi javak keresése költözött beléjük. Néha óh, a *mi kezeink*, melyeket megbénított a kételkedés, hitetlenség, önző vakmerőség. — Halljuk-e a világ kiáltását: „Könyörögj az Urnak, hogy ismét hozzám hajoljon az én kezem.” Ez a mi hivatásunk. Könyörögni ezekért a merev, megvert kezekért, hajlítani őket vissza, hogy kulcsolóddjanak össze az imádságban és munkában. Folyamodjunk ahhoz, aki a száradt kezeket meg tudja gyógyítani. I. L.

Biztonság, bizonyosság, öröm.

Ha hiszel, miért nem vagy bizonyos megváltásodról?
Ha meg vagy váltva, miért nem vagy boldog?

„Melyik osztályban utazol?”

Milyen gyakran hallott kérdés! Hadd tegyem fel ezt most te eléd, kedves olvasóm, mert te is utazol, az időből az örökkévalóság felé, s ki tudja, ebben a pillanatban milyen nagyon közel lehetsz ehhez a végállomáshoz?

Hadd kérdezzem meg tehát tőled igaz szeretettel: „Melyik osztályon utazol?” Csak három osztály van. Leírom őket, hogy megvizsgálhasd magad Annak jelenlétében, „Akiről beszélünk.”

1. osztály: Azok, akik meg vannak váltva és ezt tudják is.

2. osztály: Akik nem bizonyosak a megváltásukról, de vágyanak azok lenni.

3. osztály: Akik nemcsak nincsenek megváltva, de teljesen közömbösek is eziránt.

Ismét kérdezem: „Melyik osztályon utazol?” Oh, milyen örülség közömbösnek lenni, mikor örök célok vannak kockán! Egyszer egy ember futott rohanva a vasúti állomáshoz s lélekszakadva foglalt helyet az egyik kocsiban, épen mikor a vonal már megindult.

„Erősen futott ön” — jegyezte meg egyik utitársa. „Igen, — válaszolta amaz, még mindig lihegye a szavak közt, — de négy órát nyertem és ezért érdemes futni.”

„Négy órát nyertem!” Önkénytelenül ismételttem magamban: „négy órát” s ez megéri a sietést! Hát az örökkévalóság? Hát ez? És mégis vannak ezren és ezren rövidlátó, durva lelkek, akik eléggé utánaéznak mindennapi életük érdekeinek, de vannak az Örökkévalóság előttük álló hívása iránt. Dacára Isten végtelen szeretetének, melyet az elkárhozott gonosztevők számára a Kálvárián adott; dacára annak, hogy kijelentette, hogy gyűlöli a bűnt, dacára, hogy az ember élete csak arasznyi ezen a földön; dacára a halál utáni ítélet borzalmainak s annak a komoly lehetőségnek, hogy végül is felébred azzal az elviselhetetlen keserőséggel, hogy a kárhozat oldalán van, mindezek dacára siet az ember tovább és tovább a nyomorult vég felé, olyan gondtalanul, mintha nem volna sem halál, sem Isten, sem ítélet, sem menyország, sem pokol! S ha Te, ki e sorokat olvasod egy vagy ezek közül, bár könnyörülne Isten rajtad ebben a percben; s míg ezeket olvasod, megnyitná szemedet, hogy lásd meg, milyen veszedelemben forogsz, mikor egy végtelen nyomorúság síkos meredélyén állasz!

Oh testvérem, hidd, vagy ne hidd tetszésed szerint, de a te helyzeted nagyon válságos! Ne vedd félre tovább az Örök-kévalóság gondolatát magadtól! Jusson eszedbe, hogy a halogatás és aki erre akar téged rávenni nemcsak „*tolvaj*“, hanem „*gyilkos*“ is. Sok igazság van a spanyol közmondásban, hogy: a „*majd*“ útja a „*soha*“ felé visz. Kérlek téged kedves olvasóm, akit én nem is ismerek személyesen, ne járj tovább ezen az úton. „*Ma van az üdvösség napja.*“

„De, — szól valaki, — én nem vagyok közömbös a lelkem állapota felől. Az *én* nehézségemet egy másik szó fejezhetné ki és ez a szó: *BIZONYTALANSÁG*; azaz én a második osztályban utazók közé tartozom.“

Nos, kedves olvasó, a közömbösség és a bizonytalanság egy közös forrásból ered és ez a forrás — a *hitetlenség*. Az elsőnek forrása a hit hiánya a bűn embereket pusztító hatalmában, a második eredete hitetlenség Isten éretted szerzett szabadulásában. Főképp olyan lelkek számára iratott ez a könyvecske, akik *teljesen és kétségbevonhatatlanul BIZONYOSAK akar-nak lenni* Isten előtt *üdvösségük felől*. Igenen meg tudom érteni lelketek fájdalmát és bizonyos vagyok benne, hogy minél komolyabban fogjátok fel ezt a kérdést, annál nagyobb lesz szomjuságotok, míg *bizonyosak nem lesztek* afelől, hogy valósággal és örökre meg vagytok váltva. „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az *ő lelkében* kárt vall?“ Egy szerető atya egyetlen fia tengeren van. Egyszerre híre jön, hogy a hajó sérülést szenvedett egy idegen parton. Ki tudná leírni a várakozás kínját az atya szívében, míg a legszavahihe-tőbb bizonyosság nem biztosítja őt arról, hogy fia megmenekült és jól van.

Vagy ismét, tegyük fel, hogy távol vagy hazulról. Az éj sötét, szeles, s nem ismered az utat egyáltalában. Egy kereszt-útnál megállasz és megkérdezel egy járókelőt, melyik út vezet a város felé ahová menni akarsz, és ő azt feleli, hogy „*azt hiszi*“ ez az és ha erre még, „*reményli*“, hogy eljutsz a városba. Vajjon az „*azt hiszem*“, a „*reménylem*“, a „*lehet, hogy*“, *ki fog elégíteni* téged? Bizonyára nem. *Bizonyosnak kell lenned* a dolog felől, vagy minden lépés, melyet teszel, újabb aggodalmakba sodor. Csoda-e, hogy voltak emberek, akik sem enni, sem aludni nem tudtak nyugodtan, míg kockán látták és kétségesnek tudták örök üdvösségüket!

„Vagyont veszteni — keveset veszteni,
Életet veszteni, — sokat veszteni,
Istent elveszteni, — mindent elveszteni!“

Most, kedves olvasóm, három dolog van, amit a Szentlélek segítségével tisztába akarok hozni előtted, s ezek a Biblia szavaival kifejezve, a következők:

A MEGVÁLTÁS ÚTJA. — Csel. 16:17.

AZ IDVESSÉG ISMERETE. — Luk. 1:77.

A SZABADÍTÁS ÖRÖME. — Zsolt. 51:14.

Azt hiszem látni fogjuk, hogy bár benső kapcsolatban vannak egymással, ezek mind külön alapon állanak; úgy, hogy egy lélek ismerheti jól a megváltás útját, anélkül, hogy bizonyos lenne afelől, hogy maga biztonságban van, vagy viszont, bizonyos lehet üdvössége felől, anélkül, hogy birtokában lenne mindig azon öröme, mely ezzel a tudattal együtt kellene, hogy járjon.

Beszéljünk hát először röviden a MEGVÁLTÁS UTJÁRÓL.

Nyisd ki a Bibliádat és olvasd el gondosan a Mózes II. könyve 13. rész 13. versét. „De a szamárnak minden első fajzását báránnyal váltsd meg, ha pedig meg nem váltod, szegd meg nyakát; az embernek is minden első szülöttét megváltsd a te fiaid közül.”

Most menjünk vissza képzeletben 3000 évet. Két ember (egy pap és egy szegény izraelita) állnak komoly beszélgetésbe merülve. Hallgassuk meg, miről van szó. A taglejtésükön látszik, hogy nagyon komoly dolog forog szóban és nem nehéz észrevenni, hogy a beszélgetés tárgya egy kis szamárcsikó, mely reszketve áll mellettük.

„Eljöttem, hogy megtudjam, — szól a szegény izraelita, — hogy nem lehetne-e most az egyszer kivételt tenni érettem. Ez a kis állat az én szamaram első szülötte, s bár jól tudom, mit mond erről az Úr törvénye, reményem, hogy kegyelmet lehet velem gyakorolni és meg lehet menteni a szamarat. Én nagyon szegény ember vagyok és nem tudom elviselni, hogy elveszítsem.”

„De, — szól a pap, határozottan, — az Úr törvénye világos és félre nem érthető: Minden első fajzást báránnyal válts meg; ha pedig meg nem váltod, szegd meg nyakát. Hol van a bárány?

„Uram, nincs bárányom!”

„Akkor eredj, vásárolj egyet s hozd el, mert különben a szamár nyakát kell megszegni. Az egyiknek, vagy a báránynak, vagy a szamárnak, meg kell halnia.”

„Oh jaj, akkor minden reménységem oda van, — kiált fel az ember, — mert én sokkal szegényebb vagyok, mintsem egy bárányt tudnék venni.”

Míg ez a beszélgetés folyik, egy harmadik ember lép oda, s meghallván a szegény ember bánata okát, hozzá fordul és így szól biztatólag: „Vigasztalódj, én tudok segíteni rajtad.” Aztán így folytatja: „Van nekünk otthon a mi házunkban a dombtetőn egy kis bárányunk, mely a tűzhely mellett nőtt fel, mely hiba és folt nélkül való. Egyszer sem tévedett el hazulról s méltán kedvence mindazoknak, akik házában laktak. Elhozom neked ezt a bárányt.” És ezzel elfut a házhoz. Nemsokára látjuk visszafelé jönni, gyöngéden vezetve egy csinos kis bárányt, egy idő múlva a bárány és a szamár egymás mellett állanak.

A bárányt megkötik az oltárhoz, vérét veszi a pap és a tűz hamarosan megemészti.

Az igazhitű pap most a szegény emberhez fordul és szól: „Most hazaviheted bátran a szamaradat, biztonságban van, nem kell nyakát szegni. A bárány meghalt a szamar helyett, következésképp ez jogszerűen szabaddá lett. Köszönd meg barátodnak, amit tett érted.”

Nos, szegény, háborgó lélek, nem látod-e ebben a képét annak, amit Isten tett a bűnös megváltására? Bűneid halálos ítéletet érdemeltek, azaz igazságos büntetést bűnös fejedre. Az egyetlen lehetőség a szabadulásra az volt, ha valaki, akit Isten is alkalmasnak talál, meghal érted.

Nos, ami téged illet, te sem találnád meg a kérdés megoldását *magadra nézve*, ha Isten a maga egyszülött Fia szeméjében *maga* nem gondoskodott volna a bárányról. „Imé az Istennek ama Báránnya” — szölt János tanítványaihoz, amint szeméi amaz Áldott, Széplőtelenre estek. „Imé az Istennek ama Báránnya, aki elveszi a világ bűneit.” Ján. 1:29.

Haladt a Golgotha felé, „mint a bárány vitetik a mészárszékre” és ott akkor „egyszer szenvedett a bűnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezérjen.” I. Pét. 3:18. Ő volt, aki „a mi bűneinkért halálra adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.” Róm. 4:25. Úgy, hogy Isten egy jótát sem enged el a maga igazságának, szentségének igényéből a bűn ellen, mikor megigazítja, (azaz a bűn vádját alól felmenti) azt az istentelen bűnöst, aki azonban Krisztusban hisz. Róm. 3:26. Áldott legyen az Úr egy ilyen megváltásért és ilyen Megváltóért!

HISZEL-E AZ ISTENNEK FIÁBAN?

„Igen, feleled, én, mint elvetett bűnös, *Benne* találtam azt, akiben bizonyosra bízhatom. Én *hiszek* Benne.”

Ha így van a dolog igazán, mondhatom neked, hogy az Ő halálának és áldozatának teljes értéke, amint azt Isten nézi, éppen annyira javadra szolgál, mintha te magad végezted volna el azt.

Oh, milyen csodálatos útja ez a megváltásnak! Nem valami felséges, dicső, egyedül Istenhez méltó-e, — saját szerető atyai szíve adománya, drága Fiának dicsősége és a bűnös üdvössége, mind együtt valósítva meg? Milyen özöne a kegyelemnek és dicsőségnek! Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki úgy intézte el a dolgot, hogy az Ő szeretett Fia végezzen minden munkát, nyerjen meg minden dicsőséget, s hogy én és te, szegény, bűnös lelkek, akik *Benne* hiszünk, nemcsak minden áldásban részesüljünk, hanem örökké élvezzük a Megváltó áldott társaságát: „Dicsőítsétek velem az Urat és magasztaljuk együtt az Ő nevét!” Zsolt. 34:3.

De lehet, hogy a te nehézséged ebben áll: „*Hogyan van az, hogy bár én teljesen Krisztusra és az Ő munkájára bízom*

magam és nem saját magamra és a magam munkájára építék még sincs teljes bizonyosságom üdvösségem felől?“ Azt mondd: „Ha néha úgy érzem is, hogy meg vagyok mentve, a másik percben már megint minden reményem oda van és olyan vagyok, mint egy vihartól üldözött hajó, melynek nincs horgonya, Es épen itt rejlik a tévedésed! Láttál-e valaha olyan hajóskapitányt, aki a hajóját úgy akarná megerősíteni, hogy bent a hajó belsejében veti a horgonyt? Soha, mindig a hajón kívül.

Lehet, hogy világos előtted az hogy egyedül Krisztus halála ad neked megnyugtatót, de azt hiszed, hogy amit érzel, az ad neked bizonyosságot.

Vedd elő ismét a Bibliádat, mert Isten Igéjéből akarom megmutatni hogyan adja az embernek Isten

AZ IDVESSÉG ISMERETÉT,

azaz a bizonyosságot a váltsága felől.

Mielőtt azt a verset elővennénk, melynek gondos végig-gondolására kérlek, mely arról beszél, hogyan tudhatja a hívő, hogy örök élete van, hadd idézzem abban a torzított formában, melyben az emberi képzelődés gyakran használja: „Ezeket a boldog érzelmeket adtam nektek, akik hiszték az Isten Fiaának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életetek van.” Most nyisd ki a Bibliádat, s mig ezt összehasonlítod Isten áldott, változhatatlan Igéjével, adja meg neked, hogy szivedből mondhasd Dáviddal: „Az állhatatlan (gondolatokat) gyűlölöm, de a te törvényedet szeretem.” Zsolt. 119:113. Az előbb helytelenül idézett vers a János első levele 5. rész 13. versében van, s így hangzik: „Ezeket írtam nektek akik, hiszték az Isten Fiaának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életetek van.”

Honnan tudták Izráel népe ezreinek elsőszülöttei, hogy meg vannak szabadulva, az első husvét éjszakáján, mikor az ítélet jött Egyiptomra?

Látogassunk el egy pár házba, s hallgassuk meg, mit beszélnek.

Az első házban, ahová belépünk, mindenkit reszketni látunk, a félelem és izgalom miatt.

Miért ez a sápadtság és rettegés? kérdezzük; és az elsőszülött felvilágosít, hogy a halál angyala jár ma éjjel körül az országban, s ő nem bizonyos felőle, mi fog vele történni.

„Mikor a pusztító angyal elment a házunk mellett, mondja és az ítélet éjszakája elmult, akkor tudom, hogy mentve vagyok; de nem gondolom, hogy addig bizonyos lehetnék felőle. A szomszédban azt mondják, hogy ők bizonyosak, de azt hiszem, azok tulságosan bizakodók. Mindaz, amit én tehetek, hogy eltöltöm ezt az éjszakát remélve, a legjobbat.”

„Vajjon, — kérdezzük — nem gondoskodott Izráel Istene szabadulásról az Ő népe számára?”

„De igen, — mondják — és mi meg is tettük, amit a menekülés útjául rendelt. A szeplő és foltnélküli, egy éves bárány vérét az izsóppal odahintettük ugyan az ajtó két félfájára, de azért nem vagyunk bizonyosak a szabadulás felől.“

Hagyjuk el most e kétségeskedő, izgatott házat és lépünk be a következő ajtón.

Milyen meglepő különbség az, amit először itt látunk. Minden arcon békesség honol. Ott állanak, felővezett derékkal, bottal a kézben és fogyasztják az áldozati bárány husát.

Mi lehet az oka ennek a nyugalomnak egy olyan veszedelmes éjszakán, mint a mai? „Óh, — mondják — mi épen csak Jehova parancsát várjuk, s akkor utolsó búcsút mondunk a felügyelő korbácsának és Egyiptom minden szolgaságának!“

„De megálljatok! Elfelejtettétek-e, hogy ez az éj a halál éjszakája?“

„Nagyon jól tudjuk; de a mi első szülöttünk mentve van. A vérről behintettük az ajtót a mi Istenünk parancsa szerint.“

„De így tettek a szomszédban is, — szólnak — s mégis mindnyájan szomorúak és bizonytalanok a menekülés felől.“

„Ah, — felel szilárdan az elsőszülött — de nekünk több erősségünk van, mint az odahintett vér, erősségünk Isten változhatatlan ígérete. Isten megmondta: Ha meglátom a vért, elmegyek mellettetek. A vér az ajtón megnyugtatja Istent, hogy itt az ő népe lakik, minket megnyugtat Isten ígérete bent, hogy bántódásunk nem lesz.“

Az odahintett vér mentesekké tesz bennünket.

Isten Igéje bizonyosakká tesz efelől.

Tehetne-e bennünket akármi is mentesebbé, mint az odahintett vér, vagy bizonyosabbakká mint az Ő Igéje? Semmi, soha!

Most, kedves olvasóm, hadd kérdezzek tőled egy kérdést. A két ház közül melyiket gondolod, hogy nagyobb biztonságban volt?

Azt mondod, hogy a második, mert ott mindnyájan nyugodtak voltak? Ha ezt hiszed, tévedsz.

Mindkettő egyformán biztonságban volt.

A biztonságuk azon épült fel, amit Isten gondol a vérről az ajtófélfán és nem azon, mit éreznek ők bent a házban.

Ha te bizonyos akarsz lenni az üdvösséged felől, akkor, kedves olvasóm, ne a magad belső érzései és hangulatai megbizhatatlan bizonyosságára hallgass, hanem Isten Igéje csalhatalan tanuságára.

„Bizony, bizony mondom néktek: Aki énbennem hisz, örök élete van annak.“ Ján. 6:47.

Hadd adjam ennek egy magyarázatát egy példában, melyet a mindennapi életből veszek. Tegyük fel, hogy egy földmives ember, akinek nincs elég szénatermő helye, hogy az állatait eltartsa, meg akar venni egy szép darab kaszálót és ajánlatot tesz rá a földesurnak, akié a föld. Sok ideig nem kap választ.

Egyik nap jön a szomszédja s beszélgetés közben így szól: „Azt hiszem, egészen bizonyos lehetsz benne, hogy a tied lesz a föld. Emlékszel-e, hogy a múlt karácsonykor ajándékot küldött neked a földesur, s mikor a múltkor mellette elmentél, milyen barátságosan intett?” Ezekre a szavakra a gazda reményei emelkedni kezdenek.

A következő nap egy másik szomszédjával találkozik, aki a beszélgetés során ezt mondja neki: „Félek, nem lehet semmi remény, hogy a tied legyen a föld. Ez és ez a szomszédod szintén meg szeretné nyerni, s tudod, hogy az különös kedvence a földesurnak, s a múltkor a földesur a házához is elment annak” stb. A szegény földmives szép reményei egyszerre semmivé lesznek, mint a szappanbuborék. Tegnap még reményelt, ma tele van kétségekkel.

De egyszerre jön a postás, s az ember szíve hevesebben kezd dobogni, amint feltöri a levelet, mert a földesur irását ismeri fel. Az arca a kétség helyett az öröm vonásait ölti, amikor elolvasta újból és újból a levelet.

„Most már el van intézve a dolog, — kiáltja örömmel — nincs többet szó arról, hogy *reményelem*, vagy, hogy *talán* megkapom földet. A földesur maga mondja, hogy a föld az enyém, ameddig csak szükségem van rá és ez *nekem elég*. Nem kérdem most már senki véleményét. Az ő szava mindent eligazított!”

Hány lélek van ugyanilyen helyzetben, mint ez a szegény ember, — zavart és kétségesskedő, vagy az emberely véleménye vagy a saját nyugtalan szíve miatt; de csak akkor, ha Isten Igéjét úgy veszi, mint Isten igéjét, foglalja el a kétségek és aggodalmak helyét a bizonyosság. Ha Isten szól, akkor a lélek bizonyosságra jut, akár a hitellen ítéletét, akár a hívő üdvösségét mondja ki ez a szó.

„Uram, örökké megmarad a Te Igéd a menyben” (Zsolt. 119:89) és az őszinte hívő számára a Te Igéd mindent elvéggez.

„Mond-e Ő valamit, hogy meg ne tenné? Igér-e valamit hogy azt ne teljesítené”? (IV. Móz. 23:19).

„Isten szava megáll mindenha,
Nem dönti meg semmi hatalma!

„De honnan lehetek bizonyos afelől, hogy megvan az igazi hitem?”

Nos erre a kérdésre egy felelet lehet: „Van-e hited az igazi személyben, azaz az Isten Fiában?”

Bizalmadat nem a magad hite mennyiségébe, hanem annak a személyiségnek megbízhatóságába kell vetned. Az egyik ember úgy kapaszkodik Krisztushoz, mint a vízbeülő. Másik épen csak érinti ruhája szegélyét; de az előbbi bűnös nem kevésbé biztos, mint az utóbbi. Mindketten ugyanazt a felfedezést tették; és ez az, hogy míg a magam személye telje-

sen megbízhatatlan, bizhatom annál inkább *Krisztusban*, építhetek az *Ő igéjére*, és bizalmamat bátran vehetem az *Ő művének* örök hathatóságában. Ez jelenti azt: hinni Benne. „Bizony, bizony mondom néktek, aki énbennem hisz, örök élete van annak.” (Ján. 6:47.)

Légy bizonyos tehát afelől kedves olvasóm, hogy a te bizalmasan nem nyugszik a te *cselekedeteiden*, *vallásos cselekményeiden*, *kegyes érzéseiden* mikor ilyen hatások alatt vagy, sem *gyermekkorod óta kapott jó neveléseden*, vagy *eféléken*. Lehet ezek közül valamelyikben a *legerősebb hited*, vagy akár valamennyiben ezek közül, s mégis elveszthetsz örökre. Ne szeded hát rá magad a test bármily csalása által. A leggyöngébb hit is *Krisztusban* örökre megszabadít, a *legerősebb hit is bármi másban* csak egy *megcsalt szív* eredménye, velük ellenséged lombos galyakkal fedi el az örök pusztulás vermét.

Isten az evangéliumban egyszerűen megmutatja neked az Ur Jézus Krisztust és így szól: „Ime az *En szerelmes Fiam*, akiben gyönyörködöm”. „Bizhatsz, — mondja egész nyugodtan az *Ő szívében*, bár egyáltalán nem tudsz bízni a magadéban.”

Aldott, háromszor aldott Ur Jézus, ki ne biznék Benned, és ki ne dicsőítné nevedet örökké!

„En valóban hiszek benne, mondta nekem egyszer egy szomorú lélek, — de mégis, ha azt kérdezné tőlem valaki, vajjon én megmentett lélek vagyok-e, nem merném azt mondani, hogy igen, mert félek, hogy nem mondok igazat.” Ez a fiatal asszony egy mészáros leánya volt egy kis községben. Épen vásár napja volt, mikor ez történt, s az apja még nem jött volt haza a vásárból. Azt mondtam neki: „Tegyük fel, hogy atyád hazajön, és te megkérdesz tőle, hány juhot vásárolt ma, és ő azt mondja: *tíz*. Egy idő múlva egy ember jön az üzletbe és kérdi tőled: Hány juhot vett apád ma? és te azt feleled: Nem merek számot mondani, mert nem akarom, hogy ne mondjak igazat. „Erre beleszólt az anya (aki ezalatt ott állt), méltatlankodó hangon: „Hiszen ez azt jelentené, hogy apádat teszed hazuggá!”

Most kedves olvasóm, nem látod-e, hogy ez a fiatal asszony tulajdonképpen Krisztust tette hazuggá, mikor azt mondta: „En hiszek az Isten Fiában és *Ő* azt mondja, hogy nekem örök életem van, de nem merem mondani, mert félek, hogy *nem mondok igazat*”. Milyen merészség volt ez tőle!

„De, — mondja egy másik, — hogyan lehetek én bizonyos afelől, hogy én igazán hiszek? Elég gyakran próbáltam hinni, és gyakran tekintettem a lelkembe, vizsgálva, hogy bírom-e már a hitet, de minél többször vizsgálom, annál kevesebbnek tűnik fel a hitem.”

Oh, barátom, te a helytelen irányban nézel, ha ezt akarod megállapítani, és minél jobban akarsz hinni, annál világosabban látszik, hogy rossz úton vagy.

Hadd világosítsam meg neked ezt egy példával, amit mondani akarok.

Ülsz otthon a tűz mellett egy este, mikor egy ember bejön és meséli neked, hogy az állomásfőnököt baleset érte tegnap éjjel a vonatonál.

Most tegyük fel, hogy ez az ember véletlenül olyan, akit mindenki megbizhatatlan embernek ismer, és emellett a legnagyobb hazugnak az egész vidéken. Hiszel-e, vagy *próbálsz-e hinni* ennek az embernek?

„Természetesen nem” — feleled.

„Miért nem?”

„Mert nagyon is *jól ismerem*, mintsem hinni akarjak neki.”

„De mondd meg nekem, honnan *tudod*, hogy nem hiszel neki. Talán azért, hogy a saját hitedre vagy érzéseidre tekintesz?”

„Nem, — feleled, — *gondolom arról az emberről, aki az üzenetet hozta.*”

„De egyszerre belép a szomszéd és így szól: „Az állomásfőnököt baleset érte tegnap este a tehervonat bejövetelekor és meghalt.” Mikor a szomszéd elment, mondd magadban: Mostmár kezdem félig hinni a dolgot, ez az ember csak egyszer csalt meg engem, bár gyermekkorától ismerem.

Megint kérдем: „A hitedre néztél, mikor megállapítottad, hogy *tudod*, hogy részben hiszed ezt?”

„Nem, — feleled, — annak a jellemére néztem, aki mondta.”

Nos, alig hagyja el ez az ember a szobát, belép egy harmadik személy és hozza ugyanezt a szomorú hírt. Ekkor úgy szólsz: „Most már hiszem, hogy te mondd, el tudom hinni.”

Megint engedd meg, hogy megkérdezzem ugyanazt a kérdést, melyet mint a viszhangot ismétlem már kétszer: „Honnan tudod, hogy úgy hiszel a legutóbbi barátodnak?”

„Azért, mert tudom ki és mi ő, — felelsz —. Ő sohasem csalt meg engem és tudom sohasem is fog.”

Látod épígy tudom, hogy hiszek az evangéliumnak; és pedig hiszek Azért, Aki ezt az evangéliumot hozza nekem. Ha elfogadjuk az *emberek* bizonyágtételét, *Isten* bizonyágtétele nagyobb; mert az Isten bizonyágtétele az, mellyel *bizonyágot tett az Ő Fiáról*. Aki nem hisz az Istenben, hazuggá tette Őt; mert nem hitt abban a bizonyágtételben, amellyel bizonyágot tett az Ő Fiáról. I. Ján. 5:9—10. Hitt Ábrahám az Istennek és tulajdonították az ő néki igazságot. Róm. 4:3.

Egy aggódó lélek egyszer így szólt Isten egy szolgájához: „Oh uram, én *nem tudok hinni!*” Mire a lelkész bölcsen és nyugodtan felelt: „Ki az, akinek nem tud hinni?” Ez megtörte a varázst. Ez az ember úgy nézett a hitre, mintha valami leirhatatlan érzés lenne, amit éreznie kell magában, ha bizonyos

akar lenni afelől, hogy része van a menyben; holott a hit mindig kifelé néz egy élő Személyre és Annak elvégzett munkájára és csöndben hallgatja, amit Isten e kettőről szól.

A kifelé való tekintet az, amely a belső békességet hozza. Ha a nap felé fordulunk, árnyékunk mögöttünk van. Nem nézhetsz magadra és a megdicsőült Krisztusra a mennyben egy és ugyanazon pillanatban.

Láttuk, hogy Isten áldott Fiának személye hogyan nyeri meg a bizalmunkat. Az Ő örök munkája engem örökre szabaddá tett. Isten Igéje azokat, akik hisznek Benne, s így engem megingathatatlanul bizonyossá tesz. Krisztusban és az Ő munkájában megtalálom üdvösségem útját és az Isten Igéjében üdvösségem ismeretét.

„De ha meg vagyok mentve, mondhatja valaki, hogyan van mégis, hogy tapasztalataim olyan változók, olyan gyakran vesztem el örömeimet és vigasságomat és sokszor olyan nyomorultnak és levertnek érzem magam, mintha meg sem volnék térve?” Nos, ez az, ami a harmadik ponthoz vezet bennünket és ez a harmadik pont

A MEGVÁLTÁS ÖRÖME.

Azt találod az Irás tanításában, hogy mihelyt Krisztus munkája megmentett és Isten Igéje biztosított téged, békességben és örömben élsz a Szentlélek által. Aki minden megváltott ember lelkében lakik.

Most eszedbe kell idézned, hogy minden megváltott lélek azért „testben” lakik, azaz, a bűnös természet, mely vele, mint természeti emberrel vele született és amely már akkor is mutatkozott talán, mikor mint tehetetlen gyermek anyja ölében feküdt, még mindig vele van. A Szentlélek a hívő testében ellenáll a testnek és megszomorodik minden olyan alkalommal, mikor szóban, gondolatban, vagy cselekedetben ez a bűnös természet nyilvánul. Ha az „Urhoz méltóan” jár, akkor a Szentlélek a lélekben a maga áldott gyümölcseit hozza, — mely a szeretet, öröm, békesség stb. Lásd. Gal. 5:22. Ha testi, világi módon jár, akkor a Szentlélek megszomorodik és ezek a gyümölcsök hiányozni fognak többé vagy kevésbbé.

Hadd ismétellem és fejezzem ki ezt mégegyszer annak, aki hisz az Isten Fiában: *Krisztus munkája és a Te megváltásod* együtt áll vagy esik. A *Te járásod* és *örömed* együtt áll vagy esik.

Ha *Krisztus munkája* megsemmisül, (és hála legyen az Istennek, *soha, soha nem fog*) a *te megváltásod megsemmisül* vele együtt. Ha a *te járásod*, (hogy éleledben hogyan viselkedel) megsemmisül. (és légy résen, mert ez megtörténhet.) vele együtt semmisül meg a *te örömed*.

Ez van mondva az első tanítványokról, hogy „járván az Urnak félelmében és a Szentlélek vigasztalásában”. (Csel. 9:31.)

És ismét a Csel. 13:52-ben: „A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szentlélekkel”.

Az én lelkemnek öröme olyan lesz, mint amilyen az én lelkemnek magaviselete, járása, miután megváltattam.

Látod-e most már miben állt a tévedésed? Te össze tévesztetted az örömet a megváltásod bizonyosságával, azt hitted, az előbbitől függ az utóbbi. Ha gondatlanságból, türelmed elvesztéséből, világias magaviseletedből stb. az következett, hogy megszorítottad az Istennek benned levő Lelkéi és örömedet elvesztetted, az hitted, vele együtt a te bizonyosságodnak is el kell vesznie. De újból ismételem:

Megváltásod függ Krisztus munkáján érted.

Biztonságod Isten Igéjén és ígéletén hozzád.

Örömed azon, hogy ne szomorítsd meg a Szentlelket benned.

Mikor, mint Isten gyermeke teszel valami olyat, amivel megszorítod Istennek benned levő Szentlelkét, az Atyával és Fiúval való közösséged, egy időre fel van függesztve; s csak ha csak megutálsz magad és megvallod bűneidet, áll helyre lelkedben a közösség öröme.

A gyermeked valami módon rossz magaviseletet tanusított. Világos jeleit viseli az arcán annak, hogy valami baj van. Félórával ezelőtt még veled sétált a kertben, bámulva, amin te csodálkoztál, örvendve, aminek te örvendeztél. Más szavakkal *közösségben volt veled*; érzései és lelkivilága közös volt a tieddel.

Most mindez meg van változva, s mint egy rossz, engedetlen gyermek áll a sarokban, a nyomorúság képe gyanánt.

Biztosítottad róla, ha megbánja és megvallja bűnét, megbocsátsz neki; de büszkesége és dacossága könnyezve tartja a bürtetés helyén.

Hol van most az öröm, ami félórával ezelőtt az arcán ragyogott? Eltűnt. Miért? Mert a közösség közte és közted megszakadt.

De vajjon mi van azzal a viszonyal, mely közted és fiad közt egy félórával ezelőtt még fennállott? Az is megszakadt, vagy megszűnt? Nem a te fiad többé? Dehogy nem, az a viszony most is fennáll sértetlenül.

Az ő viszonya hozzád, születésén alapul.

Az ő közössége veled, a magaviseletén.

De egyszerre kijön a sarokból és megtört szívvel és megtört akarattal megvall mindent elejétől végig, úgy, hogy látod, hogy gyűlöli előbbi engedetlenségét és rosszságát épúgy mint te, és te a karjaidba veszed és elborítod csókjaiddal. Az öröme visszatért, mert a veled való *közössége* helyreállott.

Mikor Dávid olyan rettenetesen vétkezett az Uriás felesége esetében, nem azt mondta: „Add vissza nekem a Te szabadtásodat”, hanem: „Add vissza nekem a Te szabadtásod örömét.” Zsolt. 51:12.

De vigyük tovább a hasonlatot. Tegyük fel, hogy míg a

gyermek a sarokban áll, tűz üt ki a házban; mi történik akkor? Olt hagyod a gyermekedet a sarokban, hogy elpusztuljon a tűzben, vagy maga alá temesse a ház? Lehetetlen! Sőt valószínűleg ő lesz a legelső, akit ki fogsz ragadni onnan. Igen, jól tudod, hogy más a *hozzá való viszony szeretete*, és más a vele való *közösség öröme*.

Most, ha a hívő vétkezik, az Istennel való közössége egy időre megszakad és az öröme elvész, mindaddig, míg megtört szívvel nem jön az Atyához és meg nem vallja bűnét.

Akkor bizva Isten szavában bűnbocsánatot nyer; mert Isten Igéje világosan kijelenti, hogy „ha megvalljuk bűneinket, *hű és igaz*, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól.” I. Ján. 1:9.

Oh, Istennek drága gyermeke, tartsd hát szívedben mindig ezt a két dolgot, hogy nincs a világon semmi, ami *erősebb volna annál a kapocsnál*, mely téged Istennel összeköt, de nincs semmi ami *gyöngédebb volna a közösségnél* közötté és közötted.

A világ és pokol minden egyesült ereje sem képes elszakítani az előbbit, míg az utóbbit megbontja egy tisztátlan gondolat, egy gonosz szó.

Ha egy kedvetlen sötét félóra nehezedik a lelkedre, hajlj meg Isten előtt és gondold végig utaidon. És ha a tolvajt, mely *megrabolt téged örömedtől*, megtaláltad, vond egyszerre világosságra, valld be bűneidet Istennek a te Atyádnak, és hozz szigorú *ítéletet* lelked gondatlan állapotai felett, mely megengedte, hogy a rabló oda behatoljon.

De soha, *soha* ne téveszd össze a bizonyosságot az örömmel.

Mégis ne hidd, hogy Isten ítélete egy parányit is enyhébben esik a hívőre, mint a hitellenre. Istennek nincs kétféle elbánása és megítélése a bűn számára, és épúgy nem tud eltekinteni a hívő bűnei fölött ítélet nélkül, mint ahogy nem teheti ezt avval, aki az Ő Fiát megveti. Csakhogy nagy különbség van a kettő között: és pedig az, hogy a hívők bűnei mind tudva vannak Isten előtt és mind rávettettek az Ő Bárányára, mikor Ő a kereszten függött és hogy akkor és ott egyszer s mindenkorra elintéztetett a „bűnösség kérdése” és az ítélet a hívő helyett az áldott Helyettesre esett, „aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára.” I. Pét. 2:24.

Aki Krisztust megveti, annak magának kell hordoznia a maga bűnei terhét a saját személyében örökre az örökké égő tüzes tóban. Most, ha a hívő vétkezik, a „bűnösség kérdése” *nem vettetik fel újból vele szemben*, mert a Bíró maga elintézte azt egyszer a kereszten; de a *közösség kérdése* felvetetik benne a Szentlélek által, valahányszor megszorítja azt.

Végezetül engedd meg, hogy még egy példával éljek. Gyönyörű holdvilágos éjszaka van. A hold telve, és ezüsthényben tündöklök. Egy ember néz alá egy mély csöndes kútba,

és nézi ott a hold visszatükröződő képét, s azt mondja a mellette álló barátjának: „Milyen csodálatosan szép ma a hold, milyen nyugodtan és fenségesen úszik előre.” Alig végezte be a szót, a másik egy kavicsot dob a vízbe, s a szemlélő egyszerre felkiált: „Oh, a hold darabokra tört és cserepei a legnagyobb rendtelenségben hevernek!”

„Micsoda képtelenség!” mondja a másik. „Néz föl ember! a hold nem változott egy szemernyit sem. Csak a kút állapota változott, mely tükrözi azt.”

S most hívő testvérem, alkalmazd ezt a példát. A te szíved a kút. Mikor nem engedsz a gonosznak, az Isten lelke kijelenti neked Krisztus dicsőségét és szentségét a te örömdre és békességedre. De azon pillanatban, melyben szíved helyet ad egy rossz gondolatnak, vagy ajkad óvatlanul egy gonosz szót ejt, a Szentlélek kezdi összezavarni a forrás vizét, a te boldog tapasztalataid darabokra törnek és te nyugtalan és zavart vagy lelkedben, míg a lélek töredelmében Isten előtt meg nem vallod bűnöd, (ezt a zavaró dolgot) s vissza nem nyered így újból a közösség örömet és nyugalma.

De mialatt szíved ily nyugtalan, kell-e kérdezniem: *változott-e valamit Krisztus munkája?* Nem, semmit. Ha pedig nem, akkor a te váltságod sem változott.

Változott-e Isten ígérete? Bizonyára nem. Akkor a te *megváltásod bizonyossága* sem szenvedett változást.

Mi változott hát? A Szentlélek tevékenysége változott benned, és ahelyett, hogy Krisztus dicsőségét mutatná, és szívedet az Ő dicsőségével töltené meg, megszorodva fordult el ettől és betöltött téged a *saját bűnöd és méltatlanságod* érzésével.

Elveszi tőled jelen örömedet és vigasztalásodat, míg meg nem ítéled a bűnt és ellen nem állasz annak, amit ő megítél és aminek ellenáll. Ha ez megtörtént, a te Istennel való közösséged helyreállott.

Az Úr tegyen bennünket nagyon féltékennyé önmagunkra, hogy meg ne szomorítsuk „az Istennek ama Szentlelkét, mely által megpecsételtettünk a teljes váltságnak napjára.” Eféz. 4:30.

Kedves olvasóm, bármily gyenge legyen is a hited, légy egészen bizonyos és nyugodt afelől, hogy az az *Áldott*, Akiben te bízol, sohasem változik.

„Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” Zsid. 13:8.

A *munka*, melyet Ő végrehajtott, sohasem változik.

„Valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahoz nincs mit adni és nincs mit elvenni.” Préd. 3:14.

Az *ige*, amit szólt, sohasem változik.

„Magszárad a fű és virág elhull: de az Úr beszéde megmarad örökké.” I. Péter 1:24—25.

Igy az *én bizodalمام tárgya*, biztonságomnak *fundamentoma* és *bizonyosságom alapja* egyformán *örökké változatlanok*.

Hadd kérdezzem meg még egyszer: „Melyik osztályon utazol?” Fordulj szívedben Istenhez, és felelj e kérdésre *Neki*.

„Az *Isten legyen igaz*, minden ember pedig hazug.” Róm. 3:4.

„Aki az *Ő bizonyágtételét* befogadta, az megpecsételte, hogy az *Isten igaz*.” Ján. 3:33.

Bár e „nagy üdvösség” birtokának boldog bizonyossága lenne a tied kedves olvasóm, „míg *Ő megjelenik*.”

Noha lapunk fordításokat nem közöl, kivételesen közöljük az evangélikus irodalom e gyönyörű példáját. Egyrészt azért, hogy meglássuk belőle az evangélikus igehirdetés módszerének néhány speciális vonását, másrészt, mert teli van olyan gondolatokkal, melyek az igehirdetésben felhasználhatók. Ez különnyomatban is meg fog jelenni, s lelkésztársainknak alkalmuk lesz terjeszteni gyülekezetükben.

Szerk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A szekták és az ellenük való védekezés módjai.

(Folytatás.)

Már e gondolatokban is megjelennek az adventisták hitvei egyfelől Kr. visszajövele, másfelől a szombat-törvény megtartásának szentsége, de már itt is ráismerünk az adventisták egy jellemző vonására a papság iránti ellenszenvükre, aminek fő oka, hogy az rendelte el a vasárnap ünneplését. E történelem szemléletükben igaz gondolat az, hogy Krisztusnak kell átvenni jövőben az emberiség feletti uralmat, azonban már itt kitűnik az a téves felfogás, hogy e messiási uralom érzéki, földi és látható birodalom lesz, holott Krisztus maga megmondotta, hogy „Az én országom nem e világból való”. Ján. 18:36.

Hogy az emberiség közel van a világvégéhez azt az adventisták a *végidők jeleivel* bizonyítják. A végidők jeleinek magyarázata szempontjából az adventisták, miként a millenisták is a Szentírásban foglalt jóslatokra támaszkodnak s azok magyarázata szempontjából is sok rokonságot is árulnak el. Ha 2. Péter 3:3—4-ben azt olvasták, hogy „az utolsó időkben csufolódók támadnak”, akik gúnyt űznek azokból, akik az Úr eljövételében hisznek, akkor e jóslatot a jelenre vonatkoztatják s egyfelől utalnak az emberek egy csoportjára, akik ma sokat beszélnek a Kr. eljövételéről, másfelől utalnak az emberek másik csoportjára, amelyek sokat gúnyolódik e hittel. Ha 2. Tim. 3:1—5-ben jóslatlik, hogy „az utolsó napokban nehéz idők állanak be” s hogy egy sereg bűn uralja majd az embereket, akkor utalnak a bűnöknek a jelenben való elhatalmasodására. Meg volt jósolva, hogy az utolsó időkben rendkívül elhatalmasodik a kincsgyűjtés, a pénzszerzés vágya az emberi lelkeken. Jakab 5:3, rámutatnak hát az adventisták arra, hogy sohasem vett a pénzszerzés vágya nagyobb hatalmat a lelkeken, mint épen a mai időkben. Meg volt jósolva, hogy az utolsó időkben a munkást megfosztják munkája jutalmától. Jakab 5, 4—5, bizonyítják e jóslatnak a jelenben való megvalósulását, a munkaadók kapzsiságát és az ennek nyomán támadó szociális nyomort. Ha Dániel 12:4-ben meg volt jósolva, hogy „nagyobb lesz a tudás”, akkor a biblia társulatok keletkezése révén rámutatnak a biblia nagy elterjedtségére és a technikai vívmányokra, amelyek lehetőségessé teszik a bibliának, illetve az Isten igéjének nagymérvű propagálását. Ha pedig jóslatlik, hogy „az Isten országának evangéliuma hirdettetik majd az egész világon biznyságul minden népnek és akkor jö el a vég”. Mt. 24:14, akkor bizonyítják a jelenkorbeli nagy érdeklődést a biblia iránt, de főképen bizonyítják a jóslat megvalósulását az adventista apostolok igehirdetésében.

Rámutatnak azonban az adventisták nagy világtörténelmi eseményekre is, mint az Úr eljövetelének jeleire. Ha Jól próféta munkája 3:10—16 v.-ben azt mondja, hogy az utolsó időkben felszerken az egész föld és előkészületeket tesz egy nagy háborura, akkor utalnak a jelenben levő khaotikus világhangulatra s azt mondják, hogy a khaotikus idő előkészület egy nagy küzdelemre s hogy a nagy küzdelem, ami utolsó is lesz, az Armageddon völgyében lesz Palesztina északi részében. Jel. 16:16. Ekkor az Isten hatodik angyala is kitölti az ő poharát egy nagy folyóvízre az Eufratesre és kiárad annak vize és azon keresztül a napkelet felől jövő királyoknak is ut készítetik. Jel. 16:12. E jóslatot azonban úgy magyarázzák az adventisták, hogy az Eufrates folyó a török birodalmat szemlélteti s úgy mondják, hogy a török birodalom e nagy akadálya a népek egyesülésének. E magyarázattal kapcsolatban rámutatnak a török birodalom folytonos gyöngülésére, annak bukása utáni időre jósolják Mihály nagy fejedelem felkelését — aki Krisztust jelenti számukra — aki megfogja szabadítani az ő népét, azokat, akik be vannak írva az élet könyvébe s ekkor azok, akik a föld porában alusznak felszerkennek. Dán. 12:1—2. Tehát a magyarázattal is az Úr közeli jövetelét és a messiási birodalom megalapítását jósolják az adventisták, a törökök sorsát illetőleg azonban úgy látszik jóslataikra rácáfolt a világtörténelem.

Khaotikus idők mindig alkalmasak voltak arra, hogy az emberi lélek a dolgok és események radikális sokszor csodás átalakulásában higgyenek, a mai kor hangulata is alkalmas arra, hogy az ilyen jóslatoknak és jóslatok ilyen magyarázatának talajul szolgáljanak, az egészséges emberi szellem azonban mégis inkább hisz a dolgok természetes fejlődésében s ha az antik emberre és sok tekintetben Jézusra is a csodahit úgyszólván törvényszámba ment — hitem szerint a Jézus szellemének is inkább megfelelnek azok a példázatok, amelyeken természetes fejlődés útján hiszi megvalósulónak az Isten országát. Mk. 4:26—29, 4:30—32. Mt. 13:33.

Mialatt a Kr. visszajövetelére vonatkozó jelek egymásután következnek be, azalatt ő a mennyben is végzi az ő megváltói munkásságát s minden egy-egy ott végzett munkája közben egy-egy lépéssel közeledik az ő visszajövele, mennyei tartózkodási helyére és ott végzett munkájára vonatkozólag pedig tájékozódva vagyunk, mert arra megvannak földi másolataink, mert a mózesi szövetségsátor és a főpap munkája nem egyéb mint Isten mennyei templomának s abban Krisztusnak mint az igazi főpap munkájának a másolata. Amikor t. i. Izrael fiai a pusztában hajlékokat készítettek az Isten számára, 2 Mózes 25:8 alapján a földi szentélyt a mennyeknek mintájára készítették, mert Isten ezt megmutatta Mózesnek és elrendelte, hogy a szerint készítse a földi sátort. 2 Mózes 25:9, 40, így a frigyláda a törvénytáblákkal csak a mennyei szövetség ládájának

és a táb'áknak a másolata. Jel. 11:10. Ebben a mennyei szentélyben kezdette meg Kr. megfeszítése és mennybemenetele után az ő főpapi szolgálatát. Zsid. 8:1—2, e mennyei szentély első részén látta János apostol a Krisztust járni a 7 gyertyatartó között mennybemenetele után 60 évvel. Jel. 1:12—13. De látta János a szövetségládát is e mennyei templomban a törvénytáblákkal. Jel. 11:10, ezért „téves azt gondolni, hogy a 10 parancsolatot Isten csak a zsidó népnek adta, a 10 parancsolat fel van írva a mennyei kőtáblákra, azoknak minden egyes ember alá van vetve“. . . „továbbá azért is szükség volt a törvény megismerésére, hogy annál jobban megértsük az engesztelési szolgálatnak pontosságát, amelyet Krisztus mint mennyei főpap végez értünk a mennyei szentélyben. Csak egyetlen törvény van, amelynek áthágása bűn (t. i. a 10 parancs) s csak egyetlen oly áldozat van, amely engesztelést szerez bűneinkért.“ (Bibliai tanító 113. l.) Krisztus tehát a mennyei szentélyben tartózkodik most és engesztelő főpapi szolgálatot végez a mennyei szentségben a 10 parancsolat ellen elkövetett bűnökért. Hogy mennyire Ótestamentumi módon gondolják az adventisták Jézusnak főpapi munkáját az kitűnik a továbbiakban, amelyben azt tartják, hogy Krisztusnak a mennyei szentélyben végzett kiengesztelő munkája a zsidó főpapnak engesztelő munkája szerint megy végbe, ahogyan az le van írva 3 Móz. 16. 30-ban, amíg azonban a földi szentélyt az áldozati állatok vére tisztítja meg, addig a mennyet a Kr. vére tisztítja meg Zsid. 8:5, 9:23. Hogyan történik ez a kiengesztelés? A folyamat a következő: a mennyei szentségben megnyitvatnak Isten előtt a könyvek, amelyekben fel vannak jegyezve az emberek cselekedete. Dán. 7, 9—10, ekkor Kr. mint szószóló közbejáró képen lép fel az Isten előtt, ha valakit győztesnek talált, annak nevét vallja az Isten előtt, saját vérenek kiontását neki érdemül tudja be, ezért az illetőnek vétkei kitöröltetnek az emlékezetből, viszont azoknak neve, akik érdemteleneknek bizonyultak az örökéletre: kitöröltetnek az életnek könyvéből. E munka addig tart, amíg Isten minden gyermeke igazolatik. E mennyei munkát jelképezte a földi szentélyben az engesztelési napon végzett árnyék szolgálat. Csak ha e munkát teljesen elvégezte Jézus a mennyben akkor jön el a földre, hogy megáldja hűséges alattvalóit, mert a főpap is csak akkor lépett a nép elé, hogy azt megáldja, amikor a nagy engesztelési napon munkáját befejezte.

E gondolatokkal kapcsolatban azonban az adventistákra különösen az a jellemző, hogy ők tudni vélik azt, hogy Jézus ezt a mennyei szentélyben való munkáját már megkezdette, valamint tudni vélik azt is, amint fentebb említettük, hogy *mikor kezdette meg*. E tekintetben is Ótestamentumi jóslatokra támaszkodnak. Dán. 8:14 szerint u. i. arra a kérdésre, hogy meddig tapostatik a szenthely és a sereg? Dániel azt a feleletet nyerte, hogy 2300 estvéig és reggelig s azután megtisztítatik a

szenhely. Dániel 9:25 szerint pedig az időpont, amelytől ez időt számítani kell, Jeruzsálem újjáépítésének megkezdése, ez időpont pedig a 457. év, mert ebben az időben adta ki Artaxerxes király a parancsot Jeruzsálem és a szenhely felépítésére, Kr. e 457-hez hozzáadva a 2300 évet — mert a nap a fenti magyarázat szerint itt is éveket jelent — kapjuk Jézusnak a mennyei szenhelybe való belépési időpontjául az 1843—1844. évet. E 2300 évről Dán. 9:24. szerint 70 hó szabatott a zsidók számára, miután pedig a 70 hét 490 napot, ez pedig 490 évet jelent, e számot hozzáadom a 457 évhez kapjuk a 33 évet Kr. u. amikor a zsidók végleg elmehettek, ekkor fordultak t. i. az apostolok a pogányok felé igehirdetésükkal, ez időtájban szünt meg a földi szenhelynek az érvényessége és tért el az imádás központja végleg a mennybe. Ha tehát a szenhely megtisztításának időpontja már megkezdődött, akkor közel van már a világvége és a jelen nemzedék életében az utolsó kegyelmi izenetet hirdetik a világnak.

Ha most mégegyszer végigtekintünk Jézusnak a mennyei szenhelyben való munkájára vonatkozó gondolatokon ezekből megállapíthatjuk azt is, hogy az adventisták e gondolataikkal sok tekintetben a zsidó főpaphoz formálják a Jézus alakját, a törvényvallás szellemét leheli a munka is ahogyan Jézus a mennyei szenhelyben a kiengesztelés munkáját végzi.

Az eddigi gondolatsorokból láthatjuk, hogy azok mind a Krisztus visszajövetelére irányulnak, most nézzük meg azt, hogy mit tanítanak az adventisták a *Krisztus visszajöveteléről*. Elsősorban a Kr. visszajövetelének bizonyosságát hangsúlyozzák, rámutatnak arra, hogy Pál apostol 68-szor szólott a Kr. visszajöveteléről, hogy megjósolták azt a pátriachák, proféták, az evangélisták, hogy sokszor szólott arról maga Jézus is s hogy utolsó szava is erre vonatkozott „Bizony hamar eljövök“ Jel. 22:20,24. Jézus nemcsak ígérte visszajövetelét, hanem meg is éreztette tanítványaival eljövetele dicsősége előizét a megdicsőülés alkalmával (Mt. 16:27—28) s így a megdicsőülés az adventisták szemében nem egyéb, mint a Kr. eljövetelének ábrázolása (2 Péter 1:16—18) sőt a megdicsőülésben eljövetelének erejét is megmutatta, mert a Mózes megjelenése a megdicsőítés történetében a sirban levő erős feltámadását, az llyésé pedig az élők átalakulását jelenti.

Az Úr visszajövetelének bizonyossága mellett különösen hangsúlyozzák annak *mikéntjét*. Ha az A. Csel.-ről írott könyvben az van megírva, hogy Jézus személyes lény képpen távozott el az ég felhőiben, ha meg volt jósolva, hogy „aképpen jön el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe“ A. Csel. 1:11, akkor azt mondják, hogy *személyes* lényképen testi alakjában fog megjelenni az ég felhőiben eljövetelekor, tanítják, hogy azokban az érzéki vonásokban fog megjelenni, amint le van írva a Jel. 1:14—15-ben. Ez esemény fénye és dicsősége pedig

mindenek felett abban fog állani, hogy „az Atyának dicsőségeben jön el.” Mt. 16:27.

Különösen gyakran és erőteljesen emelik ki az adventisták a visszajövetel *jelentőségét*, hirdetik, hogy az a *jutalmazás napja* (2 Tim. 4:7—8), hogy az a *dicsőségbe való felvételünk napja* (1 Tim. 4:15—17), hogy ez az *üdvösség és az öröm napja* az igazak részére (És. 25:9), a gonoszok részére pedig a kétségbeesés ideje, mert számukra *ítéletet* jelent.

A Krisztus visszajövele elsősorban az *ő 1000 éves uralmának a megvalósulását* jelenti, de kérdés, hogyan fog ez megvalósulni? Minő események fognak bekövetkezni az Úr visszajövelekor? A Kr. 1000 éves uralma kezdődik az első, *az életre való feltámadással* (Ján. 5:23, 29), ekkor azonban nemcsak a meghaltak támadnak fel, hanem az élő igazak is átalakulnak dicsőségre és elragadtatnak az Úr elé, 1 Tess. 21:17. Ezek együtt alkotják a Jel. 14:2—3-ban megjövendölt 144000-et, ezek pedig élnek és uralkodnak a Krisztussal 1000 esztendeig (Jel. 20:4). Másfelől azonban a Kr. visszajövelekor a *gonoszok elpusztulnak és a föld is pusztává* lesz (Lk. 17:27—30, 1 Tess. 5:3, Jel. 4:23—26), a Sátán is megkötöztetik Jel. 20:1—3, ez 1000 év alatt a föld a pusztulásnak és a halálnak a képét fogja mutatni s az Isten által megöltek hullái fogják ellakarni a földet. 1000 év múlva a Sátán megoldódik fogságából, a gonoszok is életre kelnek (Jel. 20:3), körülveszik a szentek táborát és a szeretett várost, de a végén legyőzettek és az Isten által megemészli őket. A pusztulás azonban csak addig tart, amíg az Isten összes ellenségei elpusztulnak, mert Isten nem pusztulásra teremtette a földet, hanem azért, hogy igazak lakják a földet s ennek a képe volt a paradicsomi állapot, Krisztus pedig a paradicsomi állapotot állítja vissza az utolsó időkben. Ekkor azonban már csak is azok fogják lakni a földet, mert Krisztus hasonlóná teszi ami halandó testünket az ő halhatatlan testéhez (Fil. 3:21), ez igazak maguk is szorgalmas munkával fognak hozzájárítani a föld megnépesítéséhez (És. 65, 21), mert *új ég és új föld* fog támadni (2 Péter 3:13, Jel. 21:1). Ennek az új földnek a központjában lesz az *új Jeruzsálem*, ahol az Isten és a Bárány királyi széke fognak állani, hogy lesz ez a város akkora terjedelmű, mint a mai Franciaország. Ennek a városnak a megépülésére vonatkoznak az ígéretek is, ha Ábrahámnak alapokkal bíró várost ígért az Isten (Zsid. 11:10), akkor e szent városra, az új Jeruzsálemre kell gondolni, míg a szent város lakói Ábrahám magva, ama lelki Izrael, 12 nemzetség fog lakni e városban, 12 kapuja lesz, 12 királyi szék lesz benne s azokból az apostolok fognak kormányozni.

Ezek az adventistáknak a Krisztus visszajövetelére vonatkozó főgondolatai s látjuk, hogy a váradalmak általában érzéki, testi életre vonatkozó váradalmak, a szemlélet síkjában mozognak a Kr. visszajövetelét illető reménységek, Kr. testileg tü-

nik el az égnek felhőiben, testileg jár mennyei templomában, úgy végzi az ő engesztelő munkáját az Isten trónusa körül, testileg jön el egy bizonyos időpontban az ég felhőiben, testi birodalmat alapít a földön, fényes, hatalmas várossal. — Az érzéki váradalmakra fektetik tehát a fősúlyt az adventisták s így nem tudják megragadni a ker. vallás lényegét, ami természetes is felfogásuk mellett, hogy írás betűjére is hisznek, innen van, hogy e gondolatokban nem tudják megtartani a ker. vallás igazi tartalmát és inkább zsidó vallásos tartalmat érvényesítenek. Jézus azonban azt mondta, hogy „a lélek az, ami megelevenít, s test nem használ semmit; a beszédek, amiket én szólok nektek *lélek és élet*.” Ján. 6 : 63. A Kr. visszajövetelére vonatkozó színes köntösön keresztül is a lélekre és az életre kell tekinteni és pedig arra a mély igazságra, hogy az emberiség a Jézus számára van teremtve s ezért kell, hogy Jézus uralma az emberek között megvalósuljon, kell, hogy az emberiség közelebb jusson a Krisztushoz és kell, hogy Kr. közelebb jöjjön az emberiséghez is hogy szellemével áthassa azt. Természetes, hogy a ker.-nek ilyenfelfogása mellett a vallás nem érzéki javaikat ígér az emberiségnek, hanem elsősorban lelki javakat, a lélek gyümölcseit. (Csel. 5 : 22). Ezek azok a gyümölcsök, amiket a Kr. uralmának egyre teljesebb megvalósulása révén várhatunk a földön.

Ha e gondolatok tekintetében nem értették meg az adventisták ^{Baz} ~~az~~ ^{írás / szellemét, másfelől} ~~írásokat~~ ^{írásokat} követnek el azon, amikor a végső dolgokra vonatkozó homályos jóslatokból pontos számításokat akarnak eszközölni és a jövő képét részletében is meg akarják konstruálni. A törekvés, ami által Isten örökkévaló üdvözítő munkájának *tervét emberi számításokkal akarták kimérni*, mindig kudarcot vallott, mégis a kudarc, amelyet 1843—44. évre irányuló jóslatokkal szenvedtek az adventisták nem óvta meg őket attól, hogy továbbra is ne fűzzék számításaikat. Amde az ilyen erőszakos számítások éppen úgy ellenkeznek a Szentírás szellemével, mint annak egyes nyilatkozataival. Bármennyire hitt is Jézus az ő visszajövetelében ezekről a kérdésekről mindig tartózkodással szólott (Mt. 24 : 36, 1 Ters. 5 : 2, Lk. 12 : 39—40). Hasonló tartózkodással szólottak az apostolok is a végső dolgokról, Pál apostol, is így szól az 1 Kor. 2; 2-ben „Mert nem végeztem, hogy *egyébről tudjak* ti közöttetek, mint J. Kr.-ról, még pedig mint megfeszítetttről. Sem Jézus, sem az apostolok sohasem tettek kijelentéseket a visszajövetel *időpontjára*, ha tehát az adventisták az ellenkezőt állítják, emberi okoskodásokat toldanak be az írás egyszerű gondolatai közé. (Ap. Csel. 1 : 6—7, Mk. 13 : 32—33).

Dr. Mátyás Ernő.

(Folyt. köv.)

Asszonyainknak.

Milyen szellemben nevelkednek gyermekeink ?

A papi családok gyermeknevelésének is ugyanaz az alapfoglatkozása van, mint az egész „keresztyén” gyermeknevelésünknek általában : gyermekeink a *világ* szellemében nevelődnek s nem az *evangélium* szellemében. Mi a különbség a két szellem között? A világ az *én*-t teszi minden történés középontjává, az *én* körül forog minden gondolat, érzés és cselekedet — az evangéliumban pedig *Isten* a középpontja mindennek, Belőle, Általa s Érte van minden. S azért a világ lelke az önzés, az evangélium lelke pedig a szeretet.

A világ szellemében való nevelés arra irányul, hogy az *én*-nek a lehető legnagyobb kényelmet, a lehető legtöbb előnyt biztosítsa, minden arravaló, hogy az *én*-t szolgálja s annak boldogulását előmozdítsa, minden „jó” ami az *én*-nek kedvez s minden „rossz”, ami az *én*-nek előnytelen. Minden az önzés látószöge alatt rendeződik, minden az önzés értékbecslése alatt áll — az egész „vallásosságunk” sem más, mint *kegyes* ruhába öltöztetett önzés! Mert Isten is csak arra való, hogy az *én* törekvéseit előmozdítsa, megáldja és diadalra segítse, Isten is csak addig „jó”, amíg az *én*-nek kedvez s az *én* akarata szerint cselekszik, de minden „vallásos” hitünk egyszerre dacos lázadásá s keserű gyűlöletté leszen, amikor Isten keresztül huzza számításainkat!

Vegyük csak egy kicsit közelebből szemügyre most már azt, hogy ez az önző szellem mennyiben befolyásolja gyermeknevelésünket s hogy milyen keserű és gyászos gyümölcssei vannak ennek a nevelésnek.

Kicsinyeink nevelésében szinte teljesen hiányzik az a törekvés, hogy megértessük velük, hogy ők nem magukért vannak, hanem másokért — azért, hogy betöltsék az Isten-élet nagy törvényét: „Egymás terhét hordozzátok!” Milyen hibás és helytelen pl. egész fiúnevelésünkben az a beállítás, hogy a fiúnak abban áll a „kiváltsága”, hogy kiszolgáltassa magát mint egy pasa, hogy anyja s leánytestvérei csak arra valók, hogy az ő kényelmét szolgálják! Milyen szomorú az, hogy a fiúnak az legyen a „dicsősége”, hogy ő nem csinál s nem végez soha semmi hasznos munkát a házban, mert az „nem illik hozzá” — ellenben az anyjának s a lányoknak „kötelessége” a rendetlenül szétszórt ruháit összerakni, a piszkos cipőit megtakarítani s mindenféle szeszélyes kívánságait kielégíteni!

Milyen szerencsétlen gondolkozás, hogy a fiú (ha nem tanul v. olvas) ne foglalkozzék semmiféle hasznos kézimunkával, hogy a fiú soha ne segítsen semmiben az anyjának vagy leánytestvéreinek, hanem csupán azért, mert fiú, kényelmes, dologtalan életet élhet. Merőben *pogány* gondolkozásmód, amely a fiúból bálványt csinál, önző, dologtalan henye bálványt — a lányok rovására! A legtöbb fiú tisztára unalomból kap rá a cigarettázásra s unalomból szokja meg a tekerést s a lumpolást — mert hiszen ha nem épen tanul v. olvas v. eszik vagy alszik, mit is csináljon magával egyebet, ha más egyéb foglalkozása nincs?! Így nőnek nagyra a fiaink, büszke tudatában annak, hogy a férfi a világ közepe, hogy ő pasa, akinek szolgálattal tartozik a női nem s rá sem eszmél arra sohasem, hogy elrabolták tőle jogát, az élete legdrágább, a lelke legszebb kifejlődési lehetőségét: a **szolgáló szeretet** gyönyörűsége kiváltóságát! Kényes, türelmetlen, gőgös zsarnok, mert nem tanították meg sohasem szolgálni! Mert sohasem látta meg Jézust, aki férfiúi erejének minden lehetőségét arra használta föl, hogy másoknak szolgáltson!

Ha az evangélium szellemében nevelnénk fiainkat, akkor arra szoktatnók, hogy épúgy dolgozzanak a házban mint a lányok, maguk takarítsák a cipőiket, maguk varrják föl a gombjaikat, maguk tartásuk rendben a holmijukat. Akkor megtanítanók őket arra, hogy az erősebbnek az a joga, hogy szabad segítségére lennie / a gyengébbnek, hogy nekik szabad védekezni, dédelgetni s megkímélni a leánytestvéreiket. Megtanítanók arra, hogy lássa meg a más szenvedését, gondoljon arra, hogy mire van másnak szüksége, hogy ne szégyeljen egy jó szót szólni és simogatni ott, ahol szolgálhat vele másnak! Beh más férfiakat nevelhetnénk így a fiainkból! Megértő, finom, tapintatos, figyelmes férfiakat, *lelki* embereket, akik Jézustól tanulták a szeretetet, a szolgálat szent örömét!

A leánynevelésünkben is ép annyi hiba van. Háziasságra (még úgy, ahogy) neveljük a leányainkat — bár ma már ijesztően nő az olyan leányoknak a száma nálunk is, akik megvetik az „alantas” és „unalmas” házi munkát. De még ha jó gazdasszonyt is csinálunk belőlük s dolgos munkás leányaink vannak is, mégis a világ szellemében tanítjuk meg őket dolgozni csupán. A munka mindig egy „muszáj” marad, egy szükséges rossz, amit sóhajtozva, panaszkodva, mártírképpel el *kell* végeznünk, hogy aztán egy Courts-Mahler regénnyel vagy a moziban, vagy a korzón kárpótoljuk a „szegény én”-t azért, amiért olyan sokat szenvedett! Kelletlenül dolgoznak a lányaink s minden igyekezetük arra irányul, hogy minél többször s akármiféle módon „kárpótolják” magukat a munka igazságtalanságáért. S mi meg erősítjük ebben a gyermekeleányainkat, sajnáljuk „szegénykét” ha dolgoznia kell s visszük kárpótlásul „szegénykét” a bálba, „hiszen fiatal”, „csak nem savanyodhatik el az örökös munka

melletl!" s a leányaink felnőnek s felcségek lesznek, akik nap-
nap után szemére hányják a férjüknek, hogy nem azért mentek
férjhez, hogy örökösen „rabszolga munkát” végezzenek, akik
minden eszközzel kicsikarják maguknak „kárpótlásul” a mulat-
ságot, az új ruhát. . . s rá sem eszmélnék arra, hogy elrabolták
tőlük a lelkük legszebb kifejlődési lehetőségét, az életük leg-
drágább jogát: a *szolgáló szerete* gyönyörűséges kiváltságát!
Mártirképű, nyafogó, panaszkodó, élvhajhászó üres lelkek, mert
sohasem tanították meg arra, hogy a világon nincs nagyobb
boldogság és áldottabb, királyibb méltóság, mint a szolgáló szer-
etet dicsősége!

Ha az evangélium szellemében nevelnénk leányainkat,
akkor már kicsi leányainkat megtanítanók arra, hogy nem *kell*,
hanem *szabad* szolgálniok. Korán megtanítanánk őket látni
és hallani, meglátni és meghallani a mások szenvedését, korán
felébresztenénk bennük a betegek, szenvedők, elhagyottak,
öregék iránti könyörületet és részvétet, megértetnénk velük,
hogy az a legnagyobb öröm, ha *másnak* szerzünk örömet, nem
pedig az, ha magunknak csikarunk ki valami előnyt. Megértet-
nénk velük, hogy a szeretetnek, gyöngéd, áldozatos szolgálata-
nak milyen áldott lehetőségeit helyezte az Úr a női szívbe s
Jézusban megláttatnók velük azt, hogy a nő akkor a legiga-
zabban nő s akkor éli ki a legmélyebb lehetőségeit, amikor
szabadon, szeretetből szolgál! Beh más asszonyokat nevel-
hetnénk így a leányainkból. *Édes, boldog, áldott asszonyokat,*
lelki nőket, akik Jézustól tanulták a szeretetet, a szolgálat szent
örömét!

Olyan szomorú az, hogy papi házainkban is a világ
szelleme uralkodik s papi gyermekeink is épúgy ebben az
önző szellemben nevelkednek, mint a társadalom többi rétegei-
nek a gyermekei is! S ez onnan van, hogy az *evangélium* élő
lelke helyett a papi házakban is csak „keresztyén vallásosság”
uralkodik a legtöbbször! Pedig, ha megújulást várunk Erdély
református magyarsága számára, ha megterést és újjászületést
prédikálunk népünknek — akkor annak a megújulásnak először
papi házunkban kell megtörténnie, akkor az evangélium újjá-
szülő erejének először a *papi házokban* kell nyilvánvalóvá
lennie. Először a pap és a papné szívének kell átfőrnödnie
az evangélium élő erejében, először a papi gyermekeknek kell
az evangélium tiszta valóságában nevelkednie . . . s csak akkor
prédikálhatjuk a gyülekezeteknek, hogy „Térjete meg, mert
elközelített az Istennek országa.”

Nevelési rendszerünk gyökeres reformjának az evangélium
élő erejében újjászületett *papi-házokban* kell megkezdődnie —
ezt megérteni első sorban a papnék kötelessége!

P. M.

Az emberi élmény és az isteni kijelentés.

— Bevezetés egy transcendentális theológiába. —

(6-ik folytatás)

II.

11. A keresztyén theológiában a legtisztázatlanabb és leg-problematikusabb fogalom: a *kijelentés* fogalma. Míg a római katolikus theologia sajátos jelentésétől megfosztva teljesen jelentéktelenné tette, addig a modern liberális, valamint a val-lástörténeti és valláspszichológiai indukción nyugvó vallástudo-mány a legkülönbélebb kijelentés-fogalmak felvételével teljesen megzavarta a tisztánlátást a kijelentés tényével és az erről alkotott fogalommal szemben.

A) A római katolikus theologia nem ismer egy eksklusív kijelentést, mint amely minden emberi történés felett áll, vagy legfeljebb a kijelentést csak egy *kiindulási pontnak* tartja az egyháza nézve, amely folytatja, tovább viszi a kijelentést, vagyis az egyház egész élete az ugyanazon *kiindulási pontot képező kijelentés folytatása*, tehát a kijelentésnek nincs törté-netfeletti jellege, hanem a történeti harcoló egyház történeti életével teljesen azonos.¹ Ebben a felfogásban tehát az isteni kijelentés egészen elhistórizálódott. Itt azonban nem állott meg a katolikus theologiai felfogás, mert nem csak elhistórizálta, de el is pszichologizálta a kijelentést, amennyiben az emberi értelemmel egy színvonalra helyezte azáltal, hogy a természetes emberi értelem által feltalált igazságok és a kijelentés által nyert igazság közötti különbséget csupán *quantitativ* és nem *qualitativ* természetűnek tartja. *Vagyis a kijelentés emberi értelem által fel nem található, de felfogható igazság, tehát csak több és nagyobb, de minőségileg ugyanolyan természetű igazság, mint az emberi értelem által feltalált igazságok.* Az egész scho-lastikára, különösen pedig annak legragyogóbb theologusára a róm. katolikus egyház „normal-theologusára”: *Aquinoi Tamásra* és theológiájára nézve ez a legsajátosabban jellemző vonás.

¹ K. Barth: Das Schriftprinzip der reformierten Kirche. („Zwischen den Zeiten“ 3. Jahrgang, Heft 3, 229. lap).

A római katolikus theologia a kijelentés tényét és fogalmát a reformáció után még jelentéktelenebbé tette a *tradíció* jelentőségének a hangsúlyozásával. A reformáció ugyanis a Szentírásban adott isteni kijelentéssel ellenkező tanokat, mint hamisakat elvetvén, a római egyházat arra kényszerítette, hogy új fundamentumot keressen tanításai igazolására. Miután pedig a Szentírásból azokat már igazolni nem tudta, a tridenti zsinat a *tradíciót* nyilvánítja *ama isteni tekintélynek*, amely igazolja az egyháznak a kijelentéssel ellenkező tanításait. A tridenti zsinat határozata a tradícióról így hangzik: a tradíció „... quae ipsius Christi ore... aut ab ipsis apostolis, spiritu sancto dic-tante, quasi per manus traditae ad nos usque pervenerunt... tum ad fidem, tum ad mores pertinentes... et continua suc-cessione in ecclesia catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipit et veneratur.” (Sessio IV. 1546. ápr. 8.)¹ A tradíció egyenrangúvá vált, sőt fölébe emeltetett a Szentírásnak és az abban adott kijelentésnek s miután azonosított a Vatikánnal s tehát IX. Pius pápa már azt mondhatta, hogy „A tradíció én vagyok” teljesen emberiesítettett. *Ennek a fel-fogásnak a következtében tehát a tradíció által egy emberi tekintély emeltetett az isteni kijelentés fölé.* Ennél alaposabban és biztosabban nem is lehetett volna az isteni kijelentést elje-lentékteleníteni.

B) Súlyos felelősség terheli a liberális és a vallástörténeti theológiát is a kijelentés tényével szemben, különösen azért, hogy a kijelentés fogalmában olyan megkülönböztetéseket tett, amelyek a legnagyobb zavart idézték elő. Nem akarunk itt mesz-szebbmenő történeli visszapillantást végezni, csupán *Troeltsch*-nek legújabbán megjelent dogmatikájára hivatkozunk, ahol a többek között a következő distinkciót olvashatjuk: „Dann ist die Bibel oder vielmehr die von ihr bezeugte Geschichte die *grundlegende und zentrale Offenbarung*, die kirechengeschicht-liche Tradition und die moderne religiöse Gefühlswelt die *fort-schreitende Offenbarung* und das gegenwertige religiöse Erlebnis die *gegenwärtige Offenbarung*.”² Bármilyen tiszteletreméltó is az a törekvés, amely ezekben a megkülönböztetésekből végbe megy, t. i. megfoghatóbbá igyekszik tenni a kijelentés fogalmát,

¹ *Mirbt*: Quellen zur Geschichte des Papsttums und des römischen Katholizismus II. Aufl., Tübingen, 1901. 203. lap.

² Ernst *Troeltsch*: Glaubenslehre. München, 1925. 40. lap.

viszont *be kell látnunk, hogy az egyháztörténelemben és az emberi élményben adott kijelentések felvételével (szemben a Bibliában adott kijelentéssel), annyira relativizálja a kijelentés abszolút tényét, annyira immanenssé teszi, hogy végül is annyira illuzoriussá lesz, hogy teljesen kétséges, hogy az ilyen felvételek megérdemlik-e a kijelentés nevet s hogy egyáltalában van-e a kijelentésnek sajátlagos jelentése.*

A kijelentésnek ez utóbbi felfogását s ebben általában a liberális teológiának és a historiára és pszichológiára épített vallástudománynak a felfogását E. Brunner-rel egyszerűen „*humánisztikus kijelentés-fogalom*”-nak nevezhetjük az egy és azonos objektív isteni kijelentéssel szemben. A kijelentésnek ez utóbbi felfogása német idealizmusra vezethető vissza, amelynek általánoságban megfogalmazható felfogása szerint, a kijelentés az isteni ősalap kiragyogása a jelenségvilágban. Eszerint a felfogás szerint a kijelentés mindenütt részünkbe jut, ahol a láthatót, mint symbolumot tudjuk nézni, vagy mint a láthatatlan hasonlatát; mindenütt, ahol a szemléletben és még inkább a belső átélésben a szemlélő és a szemlélt isteni titokzatos azonossága végbe megy. Erre a felfogásra helyesen jegyzi meg E. Brunner, hogy itt a kijelentés és nem-kijelentés közötti különbség annyira relatívává, annyira szétfolyóvá lesz, hogy végre az egész világ és az egész szellemi kosmos történeti kifejlésében kijelentéssé válik.¹ Ez magában kétségtelenül nem volna baj, mert hiszen bizonyos korlátozással megfelel a Szentírásnak. Pál apostol a pogányokról mondja: „... *ami az Isten felől tudható, nyilván van ő bennök; mert az Isten megjelentette nékik: Mert ami Istenben láthatatlan tudniillik az az ő örökkévaló hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetvén megláttatik; ...*” (Róm. 1: 19–20). Megegyezik a Kálvin tanításával, amely szerint Isten hatalma, sőt istensége is a teremtett világban, úgy a makrokosmosban, mint a mikrokosmosban, mint képeken van lefestve, s „Isten kérésének közös útja nyílik meg keresztyének és pogányok előtt: ha azt a leírást követjük, mely az ő dicső orcáját ott fenn és ide alant előnkbe ábrázolja.” (Inst. 53–64). Kénytelen azonban a Szentíás is s utána Kálvin is megállapítani, hogy *Istennek ez az általános kijelentése nagyon illuzorus az önmaga imádatába elmerült emberre nézve.* A Szentírásban a római levélben azt olvassuk tovább, hogy

¹ Emil Brunner: Philosophie und Offenbarung, Tüb. 1925. 17–18. lapon.

„bár az Istent megismerték (t. i. a pogányok), mindazáltal nem mint Istent dicsőítették őt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szivők megsötétedett.“ (1 : 21). Kálvin pedig azt vallja, hogy „ha az emberek csak a természettől taníthatnak ki, semmi biztosat, semmi szilárdat, semmi világosat nem tudnak, hanem zavaros elveik annyira fogva tartják őket, hogy ismeretlen Istent imádnak“ (Int. 61.) És végül hozzáteszi mindezekhez : „... restat ut de se testetur e coelo ipse Deus, nincs más hátra, mint hogy Isten önmagáról tegyen bizonyosságot az égből“ (Corp. Reformatorum 51 ; magy. ford. 62). A Szentírás *nyugvó reformátori theologia tehát semmiesetre sem engedi meg, hogy a kijelentés fogalma annyira eláltalánosíttassék, hogy annak fogalma mögé elrejtethető legyen minden emberi „élményen“ nyugvó önkényes emberi felfogás és gondolat s ezáltal elveszítse sajátos jellegét és tényét.* Ami ellen tehát küzdött a reformátorok teológiája, t. i. az eláltalánosított és sajátos jelentésétől megfosztott kijelentés fogalmat ismét feleleveníti a modern liberális theologia és vallástudomány s ezáltal olyan zavart idézett elő a kijelentés fogalma körül, hogy a mai vizenyős és lapos keresztényiségben és elerőlenedett theológiában mindenki azt érti *kijelentés* alatt, ami opportunus lelkületének éppen megfelel. Ismét érvényt kell szerezniünk a kijelentés sajátlagos, tiszta jelentésének, mint primér értelemben jelentéstadó objektív isteni faktornak.

A keresztényen vallás transzcendentális tartalmát, kizárólagosan alapvető tényét egyedül az Istenről alkotott ismeret szabja meg. Isten megismerésének pedig egyedüli útja és módja pedig csak az lehet, hogy Isten maga mondja meg, hogy ki ő és mit akar teremtményeitől, a *kijelentés* tehát egyedül Isten igéjében áll előttünk tisztán és megtéveszthetetlenül. Az a további nagy kérdés számunkra, hogy hol van Isten igéje s ha erre azzal felelünk, hogy a Szentírásban, a kor az a még továbbmenő nagy kérdésünk, hogy milyen értelemben mondhatjuk a Szentírásban kifejezett ígét Isten önmagáról adott kijelentésének ?

T. S.

„AZ ÉN KICSINYEIM“

9. szám.

„Engedjétek hozzám jönni
a gyermekeket.“ Márk 10:14

Imádság.

Drága Jézus hű barát,
Halld meg gyermeked szavát
Szánd meg gyöngeségemet,
Vonj magadhoz engemet.

A hajósleányka.

Egyszer a Dunán egy nagyon megterhelt hajó szerencsétlenül járt és sülyedni kezdett. Az emberek, akik a hajón voltak, kétségbeesetten kiáltottak segítségért, de a parton nem volt senki, aki segíthetett volna rajtuk. A kiáltást meghallotta egy leányka, aki azonban csak 12 éves volt és egy hajós leánya, de nem volt otthon senki, akit segítségül hívhatott volna. A gyermek apjától tanult egy kicsit evezni, eloldott hát egy csolnakot, s nekiindult, hogy megmentse a veszélyben forgókat. De a csolnak kicsiny volt, s a hajón levők tulságos sokan kapaszkodtak a csolnakra, úgy, hogy alig mentek néhány evezőcsapásnyit, a csolnak felfordult.

A gyermek bátorságát ez nem vette el, a felfordult csolnakba kapaszkodva kivergődött a partra és egy nagyobb csolnakot oldott el, melyet sikerült neki nagy nehezen a sülyedő hajóhoz kormányozni. Ennnek a segítségével a hajón levő 20 embert meg is mentette. Amikor a partra értek, örömben össze-visssa csókolták a bátor gyermeket. Mikor kérdezték, hogyan is volt bátorsága ilyen merész cselekedetre, azt felelte: „Nem tudom. Ugy lehet, hogy Isten adta kezembe az evezőt, és Ő irányította a csolnakot, magam semmit sem tettem.

„Hivj segítségül engemet a nyomoruságod idején és megszabadítlak.“ (Zsolt. 50:15).

Honnan látszik meg, hogy vasárnapi iskolába jársz?

Az, hogy valaki vasárnapi iskolába jár, elsősorban az *otthoni és iskolai* életén látszik meg, Sok gyermek hajlandó lenne Krisztusért valami nagy hőstettet elkövetni, pedig amit Krisztus kíván elsősorban az, hogy azt végezzük el, amit Ő ránk bízott. Aki a *szüleinek engedellen, a testvérei iránt szeretetlen, az hiába jár vasárnapi iskolába, mert nem tanulta meg, hogyan kell engedelmeskedni Krisztusnak. Épen úgy, aki az iskolában vagy az utcán rosszul viseli magát. Sokszor ezek nehezebbek, mint egy hőstettet követni el, de ez az a hőstett, amit Krisztus tőlünk kíván. Imádkozunk, hogy Krisztus erre a hőstetre adjon erőt nekünk.*

Pályázatunk eredménye.

Kitűzött pályázatunkra: *Miért járok vasárnapi iskolába?* 52 írás érkezett. Ezek közül sok van olyan, amit a pályázó *nem maga írt*, hanem vagy diktálta neki valaki, vagy elmondta, hogy mit írjon. Ezek persze nem számítanak. Mások vannak olyanok, akik *többet ugyanazt írták*, ezek sem jöhetnek tekintetbe. A legjobb feleletet adta *Deák Sárika kolozsvári IV. elemi oszt. tanuló*. Az ő feleletét ide iktatjuk, hogy lássátok, miért jár ő vasárnapi iskolába és ti is azért járjatok. A jutalmul kitűzött *Énekes könyvet* a dési vasárnapi iskolások adományából adjuk, és a szerkesztőségben átveheli. Az ő írása a következőképen hangzik:

„Én belátom, hogy magamtól nem lehetek olyan, mint Jézus s ezért járok vasárnapi iskolába

Én azért járok vasárnapi iskolába, hogy megismerjem Jézust és megváltoztassam az életemet. A vasárnapi iskola által könnyebben tudok ellentállani a bűnnek, mert ott megtanulom, hogy hogyan győzhetem le a Sátánt. Hallom azokat a szép és igaz történeteket, melyek nagyon tetszenek nekem. Ezekből a szép történetekből megtanulom, hogy mennyit szenvedett Jézus érettem és igyekszem hasonló lenni hozzá.

A vasárnapi iskola megtanít alázatosságra, szolgálalkészségre és megtanít szeretni. A vasárnapi iskolában sok szép zsolnárt énekelek, sokat imádkozom, mélyebben kérem Jézust, hogy minél közelebb vezessen Istenhez.

Én nem csak azért járok vasárnapi iskolába, hogy amit tanulok azt magamnak megtartsam, hanem azért, hogy másokat is segítsek vele“.

Terjesszétek ezt a füzetet tanuló társaitok és barátaitok között, hogy minél többen olvassák.

Hívjátok testvéreiteket és barátaitokat vasárnapi iskolába. — Adakozzatok a vasárnapi iskolában Isten országá terjesztésére.

Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.

Lapunk jelen száma felelős szerkesztőnknek a nagyenyedi ifjúsági konferencia előkészítése és vezetése által okozott elfoglaltsága miatt késett. Jelen számunkból az „Áhitat percei” bibliáolvasó kalauz helyszüke miatt kimaradt.

Előfizetések nyugtázása. 1926 márc. 31-ig a következő előfizetések érkeztek be kiadóhivatalunkba: Toth Gábor Kisbábony 200, Sipos Gyula M-Borzás 150, dr. Kiss Ferenc Debrecen 350, Muzsi István Zsobok 200, Kiss Endre Keresztvár 200, László Dezső Kolozsvár 130, Bencze József Zalán 150, Maksai Elemér Radnót 150, Bőjthe Andor Jára 200, Chisholm Róbert F. Kolozsvár 200, Ladányi Zsigmond Munkács 187 50, Bartók Dénes Magyarigen 200, Tóth Kálmán Deáki 333, Ref. lelk. hivatal Muzsna 100, Járay Márton Gyalu 200, Kassay Béla Tenke 200, Unit. lelk. hivatal Fiatfalva 200, Argay György Pürkerecz 200, Biró László Oltszakadát 200, Nikodemusz Károly Hosszufalu 200 lei.

Dr. Makkai Sándor legújabb könyvéről A losonci Kultúra könyvkereskedő cég kiadásában e hó végén fog megjelenni dr. Makkai Sándornak: Aratás című legújabb műve. Ezen kb. 15 ívre terjedő könyv tartalmazza a kiváló szerzőnek még könyvalakban meg nem jelent újabb beszédeit, elmélkedéseit és tanulmányait.

Ezen kiválóan értékes műre vonatkozólag az előfizetők gyűjtését kiadóhivatalunk vállalta magára. Tehát mindazon aai, akik ezen könyvet megszerzni óhajtják a legelőször magukban foglalják 180 lejes előfizetési díjat folyó évi május hó 15-éig küldjék ke hozzánk s mi intézkezdünk, hogy a könyv a kiadó cég által közvetlenül az előfizetők címére portómentesen megküldessék Ezen mű előreláthatólag könyvvarusi forgalomba nem fog kerülni.

„Megvizasztaltatva — vigasztalni”. Vásárhelyi János kolozsvári esperestől kiadott könyvünk megjelent. Ezen 15 és félivre terjedő csinos kiállítású műnek a szétküldését az előjegyzők részére megkezdettük. Felkérjük mindazon aa-ít, akiknél előfizetési felhívások vannak, hogy azokat sietőleg vissza küldeni sziveskedjenek, hogy a kérdéses művet minden előjegyző részére mielőbb elküldhessük

Tájékoztatásul ezúttal is közöljük, hogy a fenti című könyv előjegyzési ára portómentes küldéssel 120 lei.

Jelen számunkban közö t **Bizonyosság, Biztonság, Öröm** című cikk különlenyomatban is kapható kiadóhivatalunkban, egy példány ára 4 Lei.

Ápr. 1-én lejárt pályázatunkról a jelentés a következő számban lesz közölve.